

VELKOMMEN TIL SPORENE VED BORREBY

For de afmærkede ruter gælder: Gul rute er godt tre km lang. Rød rute er godt to km lang. Talangivelserne på kortet refererer til de udvalgte beskrivelser, men der venter dig selvfølgelig mange andre spændende oplevelser langs sporene. Bemærk venligst, at du på engene omkring Holmehave Bæk kan møde kreaturer, som alle er skikkelige dyr. God tur!

1 VOLDSTEDET

Navnet Borreby kan sikkert henføres til »borgen«, et middelalderligt voldsted, opført hvor Holmehave Bæk løber til Odense Å. Borgbanken lå godt beskyttet mellem de to vandløb, og man kunne kontrollere vadestedet, som var den eneste overgang over Odense Å i miles omkreds. I dag ses ingen rester af borgen, men den markante banke står nu som en frilagt høj. En boplads fra ældre

stenalder samt et antal nu sløjfede oldtidshøje vidner om stedets betydning og gunstige placering. Op til voldstedet ser du Voldsgaard, som er kendt tilbage fra 1600-tallet, og på hvis jorder sporene er anlagt.

2 GUL OG RØD RUTE

Sporene har fælles startsted umiddelbart nord for borgbanken. Efter blot et par hundrede meter mod vest ad engen deler sporet sig i gul og rød rute, der forløber henholdsvis vest og øst for Holmehave Bæk.

3 HOLMEHAVE BÆK

I 1989 blev bækken, på ejerens initiativ, tilbageført til det oprindelige naturligt snoede løb. Her stortrives både ørreder og andre fisk. Andre eksempler på det forbedrede vandmiljø ses under bundens sten, hvor både tanglopper, igler og vårfluelarver har det godt. De gamle elletuer ved bækkens bredder giver skygge til kvæget. Mange rødøl står her på deres delvist blottede rodnet.

vårfluelarve

4 BORREBY MØLLEBÆK

Endnu et vandløb præger landskabet omkring Voldsgaard, nemlig Borreby Møllebæk. Tidligere var bækken

opstemmet med henblik på overrisling. Herved blev vandet tappet for næringsstoffer, som gødede engens planter. Fra den fede eng fortsætter gul rute op over marken, hvor vegetationen brat ændrer sig, nu med dominans af sandmarksplanter som blåklokke, rødknæ, harekløver, blåmunke og kuglemuseurt. Man går her på en gruset bund af et flodleje, som for 10.000 år siden dannedes af smeltevand, der strømmede fra Midtjyns ismasser mod Odense.

5 LEVENDE HEGN

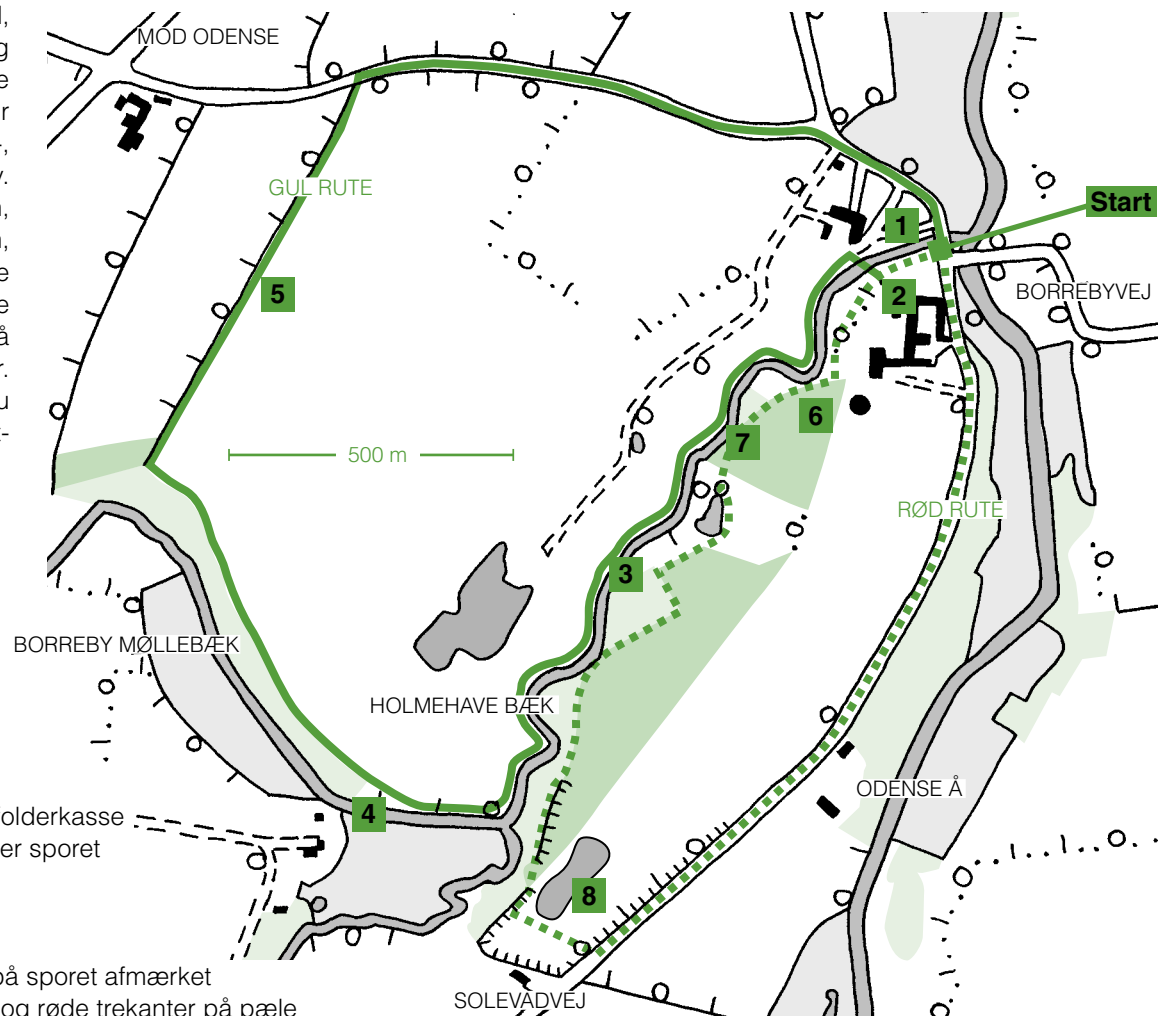
Hegnet er meget gammelt og sandsynligvis selvsået. Her finder du hvidtjørn, hæg, vrietorn, bøg, eg, abild, slåen, benved, hassel, rose, brombær og humle. Den alsidige flora danner basis for et omfattende dyre-, fugle- og insektliv. Nord for sognevejen, ved Klemmeløkken, ser du den sidste tilbageværende bronzealderhøj på Voldsgaards jorder. Herfra følger du vejen tilbage til startstedet.

6 VILDTVOKSENDE NÅLESKOV

Har du valgt turen ad rød rute, mister du straks efter passagen, hvor sporene deler sig, kontakten til og fornemmelsen af vandløbet. Her skal du gennem en låge, som er etableret for at holde kreaturerne inde. Husk derfor at lukke efter dig. Områdets vækster bærer tydeligt præg af den grusede jordbund. Den plantede nåletræsbevoksning som du passerer, henligger i dag som et herligt varieret vildnis.

7 VADESTED

Et par hundrede meter fremme møder du - hvis du holder dig nærmest Holmehave Bæk - et vadested.

Se efter den gule folderkasse – her starter sporet

Ruten er på sporet afmærket med gule og røde trekkanter på pæle

Vandets nærhed skaber grobund for utallige vækster, blandt andet et frodigt ellekrat.

ellekogler

8 EN NY SØ

De næste 600 meter oplever du et landskab så sandt og gruset, at ejerens forsøg med kulturplanter som eksempelvis ædelgran er opgivet. Terrænet foran dig falder ned mod en nyetableret sø, som dækker en hektar. Undervejs møder du endnu en låge i hegningen. Søens vand kommer fra åsen, der bærer Solevadvej. Søens vandstand reguleres ved et dræn, der fører til Holmehave Bæk. Allerede et år efter anlæggelsen af søen har både planter, dyr, fisk og fugle - heraf endog vadefugle, som normalt hører til på stranden - etableret sig. Der er lavet en spang over Holmehave Bæk ret efter Borreby Møllebæks tilløb. Fra søen kan du lægge hjemturen via den sidste låge ad Solevadvej eller vælge at følge den udgående røde rute tilbage til startstedet.

© Kort & Matrikstyrelsen (G. 21-01)

Sporene ved Borreby ligger mellem Brylle og Fangel ca. 10 km sydvest for Odense. Følg Hovedvej 168 mellem Odense og Assens og drej fra mod Fangel. Den grønne firkant viser udsnit svarende til rutekortet på indersiderne.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Du er gæst på lodsejerens private ejendom, og han har åbnet sporet for færdsel til fods. Sporene kan delvis være trampestier, og derfor kan årstiden og planternes vækst påvirke passagen.

SPØRG LANDMANDEN

Landmanden vil gerne gå med på sporet og fortælle om, hvad der sker i landskabet og på sporet lige nu. Du er velkommen til at ringe til ham:
Lars Voldsgaard, Solevadvej 74, 5690 Tommerup
Telefon 65 96 35 80

Sporene ved Borreby

KORTSIGNATURER - RUTEKORT

	Løvskov		Sø/Hav/Vandløb
	Granskov		Mose/sump
	Bymæssig bebyggelse		

	Levende hegn		Jorddige
	Skrænt		Sti
	Jernbane		Markvej
	Vej		Rød rute
	Gul rute		

4 Henvi-ning til forklaring

Projekt „Spor i Landskabet“ åbner markerede spor i hele landet.

Projektet har følgende samarbejdspartnere:
Amtsrådsforeningen · Dansk Skovforening · Friluftsrådet
Landbrugsraadet · Landdistrikternes Fællesråd
Skov- og Naturstyrelsen
Støttet med tilskud fra tips- og lottomidler til friluftslivet
Tekst: Preben Find · Tegninger: Michael Petersen

Yderligere oplysninger om „Spor i Landskabet“ fås hos:
Landbrugsraadet, Axeltorv 3, 1609 København V
Telefon 33 39 40 00 · Fax 33 39 41 61

WWW.SPOR.DK

SPOR I
LANDSKABET